

**Úryvek z připravované knihy Michaely Čermákové a Františka Šusty
„Vystavování je hra“. Vyjde u nakladatelství Plot v první polovině roku 2019.**

Praktické cvičení č.3 – „Položená bradička“

Autor textu František Šusta

(pozn. kniha obsahuje v příloze celkem 8 velmi podrobných návodů, podle kterých se svým psem trénovat konkrétní výstavní dovednosti od postoje, klusu, zastavení až po prohlídku rozhodčím včetně kontroly zubů či pobyt na stolku. I když jsou tyto návody mnohokrát odzkoušené na našich výstavních cvičáčcích, stále platí, že každý pes je individualita a osobnost a my musíme být připraveni kdykoliv upravit postup psovi na míru.)

Tuto dovednost můžete uplatnit v praxi při dvou různých příležitostech. Tou první bude lehký posun těžiště psa v postoji, kdy potřebujete, aby se vám třeba jen o pár centimetrů pohnul hlavou dopředu, ale nechcete ho do této pozice strkat násilím. Pokud byste totiž použili na psa tlak, řada psů použije protitlak a místo hezky stojícího psa s váhou na předních nohách tu najednou máte zkrouceného nešťastníka. Pokud půjde za vaší rukou dobrovolně, bude vypadat mnohem přirozeněji.

Tou druhou příležitostí, kdy můžete uplatnit dobrovolné položení psí tlamy do vaší ruky, je ukázka zubů rozhodčímu. Pokud se totiž pes naučí, že po položení tlamy do vaší ruky přichází ukázka zubů, stane se toto položení výrazem souhlasu „jasně, budou to zuby, počítám s tím, pojďme na to.“ Pes, který ví, co ho čeká a dobrovolně k tomu vyjádří souhlas, už později jen málokdy ucukne.

Ale POZOR! Rozhodněte se předem, pro který účel budete pak tento cvik používat, abyste psa později nemátli a nezradili. Pokud vám pes položí tlamu do ruky s představou, že se jen posune v postoji a místo toho mu bude otevřena tlama, bude hodně zaskočen a na důvěře vám to nepřidá.

Následující návod tedy bude počítat s tím, že chceme jen dorovnat psa v postoji. Jako u všech návodů platí, že na některého psa zabere a jiný potřebuje trochu jiný přístup. Například na většinu psů na výstavních cvičáčcích fungoval a sám jsem to tak alespoň dva touto naučil, jen na mojí Verunku jsem musel použít jinou metodu...ale kdo z nás nemá výjimečného psa, že?

Krok 1) Opět si rozmyslete, co bude vaším bridgem, odměnami a také základní pozicí, ze které si pes říká o práci. Pokud už jste absolvovali předchozí cvičení s chrastítkem, pak je zřejmě základní pozicí

postoj na všech čtyřech s pohledem upřeným na vás, bridgem je klikr nebo konkrétní slovíčko (třeba ten „pašák“) a fungující odměny máte už také vyzkoušené.

Krok 2) Začátek – připravte si pamlssek do druhé ruky, než na kterou vám má pes pokládat tlamu. Pokud je pes v základní pozici (stojí a dívá se na vás), pak si klekněte před něj a ruku, na kterou má v budoucnou tlamu pokládat, dejte jen několik centimetrů před jeho tlamu, lehce pod ní. Ruku s pamlskem dejte do zákrytu za ní tak, aby měl pes potřebu si pamlssek vzít. Jak se po něm natáhne, opře se tím do vaší připravené dlaně. V tu chvíli vydejte zvuk bridge a ruku s pamlskem přiblížte k tlamě tak, aby si ho pes mohl vzít. Po několika opakováních se pes začíná učit, že zatlačením do prázdné ruky si jako krmícím automatem přibližuje ruku s potravou. Pozor, vždy nejprve nastavujte prázdnou ruku před psa a až potom ukazujte ruku s pamlskem. V tomto případě také nechávejte ruku pod tlamou alespoň do chvíle, než tam pes dostane odměnu. Neodendávejte ji ve chvíli, kdy zazní bridge (to je rozdíl proti cvičení s chrastítkem). Nezapomeňte po několika opakování dát psovi krátkou pauzu buďto na hraní, nebo proloženou jinými cviky, kde si jeho hlavička odpočine. „Myslet bolí “

Krok 3) Budujeme slovní podnět – aby nám pes začal pokládat tlamu do dlaně i bez toho, že by před sebou viděl pamlssek, musíme mu vybudovat jasný podnět. Tím podnětem je v tuto chvíli určitě ruka s pamlskem před psí tlamou a (doufejme) i prázdná ruka pod psí tlamou, do které se má položit. A my chceme, aby svou tlamku položil do prázdné ruky i bez toho, že by před sebou viděl pamlssek. Koneckonců, pokud bychom na něj chtěli volnou rukou sahat, pak bychom při stávajícím nastavení potřebovali ruce tři...a máme jen dvě. Udělejme tedy to, že před nastavení prázdné dlaně předradíme slovní podnět. Třeba slovo „bradička“ (já vím, že pes nemá bradu, ale zní to vtipně, ne?). Toto slovo zazní jako první, po něm přijde prázdná dlaň pod tlamku a až potom přijde ruka s pamlskem nastavená před tlamu. Dál je to stále stejné – jakmile pes tlamku položí, vydáme bridge a odměníme. Uděláme několik opakování a pokud máme dost dobrou odměnu, bude mít pes potřebu celý proces předběhnout – tedy jít do akce už po zaznění prvního podnětu. Řekneme tedy ještě jednou „bradička“, potom nastavíme prázdnou ruku...ale ruka s pamlskem už se nenastavuje. Pes, pokud vše doposud pochopil, položí tlamku na dlaň. Rychle, než mu to celé začne být divné a cvik zruší, vydejte bridge a odměňte ho.

Krok 4) Prodlužujeme výdrž - jak už název napovídá, v téhle chvíli chceme, aby pes ležel tlamkou na ruce déle a déle a to už i bez toho, že by před sebou viděl pamlssek. Citlivě tedy prodlužujeme dobu výdrže do odměny a samozřejmě dáváme psovi do tlamky položené na vaší dlani postupně více odměn po sobě ve stále delších intervalech. Mám pro vás radu – neprodužujte psí výdrž úplně předvídatelně, tedy 1 vteřina, dvě vteřiny, tři vteřiny. Prodlužujte spíše „v průměru“ – tedy jedna vteřina, dvě, pak zas jedna, pak dvě a půl, pak dvě, pak jedna, pak tři...atd. Pokud totiž pes zjistí, že každý další pokus bude trvat déle a déle, možná ho celé to cvičení začne štvtát. A to nechceme.

Krok 5) Posouvání těžiště – no a v tuhle chvíli máme psa, který už nějakou dobu vydrží stát s tlamkou položenou na vaší ruce. Pokud si je v tomhle cviku dostatečně jistý, můžeme mu nyní dlaní, na kterou položil tlamku, trochu pohnout – třebas jen o centimetr dopředu. Tlamu nedržíme, pes by měl dlaň následovat sám. Jakmile se pohne, vydáme zvuk bridge a odměníme. Pozor, pokud jste na nehybné ruce dosáhli určité výdrže, nesnažte se teď o stejnou výdrž na pohybující se ruce. Naopak, tu výdrž jste dělali proto, aby si pes byl jistý a neodradil se hned, jakmile se mu ruka pod tlamou pohne, A právě proto, aby stále věřil, teď odměníte jeho následování ruky hned, v kratším čase.

Celý cvik teď tedy vypadá takhle: Chci práci (říká pes pohledem na vás v postoji na všech čtyřech) – tady ji máš (říká člověk slovem „bradička“ a nastavenou prázdnou dlaní) – pracuju (říká pes tím, že na dlaň položí bradu a pak se nechá na dlani posunout hlavou do hezčí pozice, kde po dalším tréninku i vydrží) – děláš to dobře (člověk vydá zvuk bridge) - odměna.